

Optegnelser fra Mousterlin

Den 29. juni 2002

Jeg er ikke som andre mennesker.

Og jeg ønsker heller ikke at være det. Hvis jeg på et eller andet tidspunkt i mit liv finder en gruppe, hvor jeg føler, at jeg hører hjemme, så betyder det, at jeg er blevet slidt ned. At selv jeg er blevet reduceret til sædvanens og dumhedens urfjeld. Sådan er det. Intet er i stand til at ændre på disse grundlæggende vilkår. Jeg ved, at jeg er udvalgt.

Måske var det en fejl at blive her. Måske skulle jeg have lyttet til min første indskydelse og have sagt nej. Men loven om mindst mulig modstand er stærk, og Erik interesserede mig de første dage. Han er i hvert fald ikke noget dusinmenneske. Jeg havde heller ingen færdige planer, ingen strategi for min rejse. Mod syd. Det eneste betydningsfulde var at komme sydpå.

Men nu i aften er jeg altså mere i tvivl. Der er intet, som holder på mig her. Jeg kan når som helst pakke min rygsæk og drage videre. Om ikke andet så føles denne omstændighed som en god garanti for fremtiden. Det slår mig, at jeg faktisk kunne tage af sted lige nu, i denne stund; klokken er to, havets monotone stemme høres i mørket nogle hundrede meter fra terrassen, hvor jeg sidder og skriver. Jeg kan forstå, at højvandet er på vej ind; jeg kunne gå ned til stranden og begynde at gå mod øst, intet kunne være mere simpelt.

En vis træghed i forening med trætheden og alkoholen i mit

blod lægger dog et bånd på mig. I det mindste til i morgen. Formentlig yderligere nogle dage. Hastværk er det, jeg har mindst af, og måske lader jeg mig også lokke af iagttagerens rolle. Måske vil der være ting at skrive om. Da jeg fortalte doktor L om mine planer om at tage på en længere rejse, så han til at begynde med ikke specielt entusiastisk ud. Men da jeg forklarede ham, at jeg havde brug for tid til at tænke over og skrive om det, der var sket, i et fremmed miljø – at det var det, der var det egentlige mål – nikkede han bifaldende; til sidst ønskede han mig også lykke til, og det opfattede jeg som noget, der virkelig kom fra hjertet. Han havde jo behandlet mig i mere end et år, og det må vel føles som lidt af en triumf, når bare én patient nogle enkelte gange kan slippe ud i friheden.

Hvad Erik angår, så var det naturligvis generøst af ham at lade mig bo her helt gratis. Han påstod, at han havde lejet huset sammen med en kæreste, men at de så havde slået op, da det var for sent at afbestille. Jeg tænkte, at han løj fra første sekund. Faktisk gættede jeg på, at han var bøsse, og han havde tænkt sig at bruge mig på den måde, men sådan forholder det sig øjensynligt ikke. Jeg tror ikke, han er homoseksuel, men jeg er langt fra sikker. Muligvis er han biseksuel, men nogen ukompliceret natur er han ikke, ham Erik. Det er antagelig derfor, at jeg kan holde ham ud. Der findes mørke hjørner, som tiltaler mig, mens de endnu er uudforskede.

Desuden har han masser af penge, og huset er tilstrækkelig stort til, at vi ikke generer hinanden. Vi er blevet enige om at dele madkontoen, så længe jeg bliver her, men vi deler også noget andet. En slags respekt måske; der er nu gået næsten fire døgn, siden han samlede mig op uden for Lille, tre dage siden vi nåede hertil. Under normale omstændigheder plejer jeg at blive træt af andre mennesker, før der gået halvdelen af den tid.

Men i nat – i skrivende stund – bliver jeg ramt af de første, stærke fornemmelser af tvivl. Det begyndte med den langtrukne frokost på havnen i Bénodet nu til eftermiddag, og det gik hurtigt op for mig, at den bare var indledningen til en anstrengende aften. Den slags kan man mærke lige så tydeligt. Der fløj også en tanke igen-

nem hovedet på mig – da vi endelig havde fået os sat ned på den rodede restaurant, og det endelig var lykkedes at få tjeneren til at forstå vores bestillinger:

Tag livet af hele selskabet, og gå så din vej.

Det havde været det enkleste for alle involverede, og det ville ikke have rørt mig det mindste.

Hvis jeg altså bare havde haft en metode. Eller i det mindste et våben og en flugtvej.

Måske var det bare et indfald, der udsprang af det faktum, at det var så varmt. Afstanden imellem hedebølge og galskab er kort. Vi havde flyttet rundt på bordene, havde trukket en parasol hen, hvor vi sad, for at kaste lidt skygge, men alligevel endte jeg i solen – navnlig da jeg lænede mig tilbage mod stolens ryglæn – og det var alt andet end behageligt. Hele tilværelsen føltes som en kløe. En vibrerende irritation, der ubønhørligt tikkede frem imod en slags slutpunkt.

I det hele taget var initiativet naturligvis en gennemført dumhed. Måske var der heller ikke nogen, som direkte havde taget initiativ til det. Måske var det hele udsprunget af generel og misforstået hensyntagen. En gruppe landsmænd støder på hinanden på et lørdagsmarked i en lille by i Bretagne. Det kan slet ikke udelukkes, at almindelig høflighed kræver en bestemt opførsel i den situation. At der er visse ritualer. Men jeg afskyr konventionerne lige så meget som de mennesker, der lever efter dem.

Det er også muligt, at jeg ikke ville se på samme måde på en gruppe unge mennesker ved et bord i en restaurant i Stockholm eller Malmö; det er det, der sker inden i gruppen, jeg har svært ved at tolerere, det ydre kommer mig ikke ved. At kende til og at gennemskue er oftest værre end at være uvidende. Eller at lade som om man er uvidende. Det er nemmere at leve i et land, hvor man ikke fuldt ud forstår sproget.

Fransk, det sprog som omgiver os lige nu, fremstår jo for eksempel mest prægnant, når man ikke rigtig fatter, hvad der egentlig bliver sagt.

Men mine tanker kan aldrig ses udenpå. Jeg slipper ingen djævlende ind i slottet. Jeg bander indeni, men ler og smiler, ler og

smiler. Sådan har jeg lært, at man skal klare sig i tilværelsen. *Navigare necesse est.* Faktisk kan det ligefrem være sådan, at de andre synes om mig. Tanker er ikke farlige, så længe de blot forbliver tanker, det er naturligvis en sandhed, der er lige så god som så mange andre.

Og jeg har det princip, at jeg aldrig siger noget ubehageligt.

Det drejede sig altså om to par. Til at begynde med gik jeg ud fra, at de allerede kendte hinanden i forvejen, måske at de holdt ferie sammen – men sådan forholdt det sig altså ikke. Vi dukkede simpelthen op alle seks helt tilfældigt mellem markedsboderne på torvet; hjemmelavede oste, hjemmelavet syltetøj og marmelade, hjemmelavet muscadet, cider og hækledede sjaler; måske var der noget ved en af kvinderne, som Erik tændte på. De er begge to unge og forholdsvis kønne, måske var det dem begge to for resten, han demonstrerede unægtelig en vis charme, mens vi sad der og spiste skaldyr og tømte den ene flaske vin efter den anden.

Det gjorde jeg måske også.

Og så var der det dér mærkelige sammentræf med Kymlinge. Erik har boet i byen hele sit liv øjensynligt, kvinden i det ene par er vokset op der, men er nu flyttet til Göteborg, den anden kvinde har boet i Kymlinge, siden hun var ti år gammel. Ingen af de tre kendte nogen af de andre overhovedet, men de fandt alle denne geografiske omstændighed uimodståelig interessant. Til og med Erik.

Selv fandt jeg det kvalmende i lige så høj grad. Som om de var taget herved på en charterrejse og nu kunne sidde i denne lille, franske by og more sig over de indfødtes vaner og ejendommeligheder og sammenligne det med, hvordan folk opførte sig derhjemme. I Kymlinge og andre steder. Jeg drak tre glas kold hvidvin inden hovedretten, men en slags meget velkendt desperation begyndte at tage mig i besiddelse, mens jeg sad og svedte i solen. Mens det kløede.

Hvad angik mit eget forhold til Kymlinge, valgte jeg at være tavs. Jeg er helt sikker på, at ingen af dem ved, hvem jeg er. Vidste de det, ville det ikke være muligt at blive her.

Henrik og Katarina Malmgren hedder det ene par. Det er hende, som er vokset op i Kymlinge, men nu bor de i Mölndal. De er begge i trediveerne. Hun arbejder på sygehuset Sahlgrenska, han er en eller anden slags akademiker. De er åbenbart gift, men har ingen børn. Hun ser ellers ud som en kvinde, der både kan og vil være gravid, så hvis der er nogen medicinske hindringer, ligger de sikkert hos ham. Tør og anspændt, let skoldet, han har nok let ved at få for meget sol. Måske har han det lige så ubehageligt som mig i de her frokosttimer. Jeg får næsten det indtryk. Føler sig formodentlig bedre tilpas foran en computerskærm eller imellem nogle støvede bøger end ude blandt mennesker. Man kan godt undre sig over, hvordan de i det hele taget har fundet hinanden.

Det andet par hedder Gunnar og Anna. De er ikke gift, og bor tilsyneladende ikke engang sammen. De kæmpede en del med deres naturlige overfladiskhed begge to, forsøgte at få det til at se ud, som om de havde tænkt over tingene og var kommet frem til en slags livsanskuelse. Det lykkedes naturligvis ikke. I det hele taget ville de være bedst tjent med at lade være med at sige noget overhovedet, navnlig hende. Han er lærer af en slags; detaljerne fik jeg ikke rigtigt fat i, hun arbejder på et reklamebureau. Formodentlig i en slags kundebetjeningsfunktion. Hendes ansigt og hendes overkrop er uden tvivl hendes største aktiv. Det fremgik også, at de lige havde købt en travhest sammen, eller i det mindste står i begreb med at gøre det.

Af en eller anden uudgrundelig årsag taler Katarina Malmgren næsten flydende fransk, en evne som ingen af os andre rundt om bordet er bare i nærheden af at besidde, og under frokosten fik hun en ufortjent status af at være en slags orakel. Vi spiste mindst otte forskellige slags skaldyr, og hun førte indgående samtaler med tjeneren om hvert eneste af dem. Propper med nåle i blev brugt til at trække de modstræbende beboere ud af deres skaller; når man til sidst sidder med de små muskler i munden, ved man aldrig, om de er levende eller døde. Så vidt jeg forstår, går det ud på at bide dem ihjel, før man sluger dem.

Men Erik sørgede for drikkevarerne; vi lagde ud med almindelig, tør hvidvin, men gik efter tre flasker af den over til egnens

cider, noget stærkt og sødt rævepis, der tvang os til at tage en eftermiddagslur på to timer.

Derefter tilbragte vi altså aftenen hos Gunnar og Anna. De bor kun nogle få hundrede meter herfra, ude ved stranden i retning mod Beg-Meil, i et andet lille, pittoresk hus, omgivet af klitterne. Vi sad på deres terrasse alle seks, spiste flere skaldyr og hældte vin og calvados i os. Gunnar spillede også guitar og sang til. Taube, Beatles og Olle Adolphson. Vi andre sang med, når vi kunne huske teksten, og man kunne meget nemt have troet, at aftenen var lidt fortryllet. På et tidspunkt omkring midnat var vi blevet så tilpas berusede, at man begyndte at snakke om at bade nøgne i havet. En entusiastisk kvartet bestående af de to damer samt Erik og Gunnar begav sig på vej med en flaske mousserende vin og armene om skuldrene på hinanden.

Selv blev jeg siddende tilbage med Henrik den tørre; jeg burde vel have benyttet mig af lejligheden til at finde ud af, hvad han egentlig laver, og hvad det helt præcis er for noget, han forsker i, men jeg havde ikke lyst til at snakke med ham. Det var dejligere bare at sidde og nippe til sin calvados, ryge og stirre ud i mørket. Han gjorde et par halvhjertede forsøg på at få en samtale i gang om den ene eller den anden særhed ved folk herude i Finistère, men jeg opmuntrede ham ikke. Han tav også ret hurtigt, antagelig er han lige så uinteressert i mine meninger om det ene og det andet, som jeg er i hans. Det virker, som om der er en slags integritet bag al tørheden trods alt. Det føltes, som om vi begge to sad og lyttede efter vore badende venner derude i mørket; han var naturligvis også langt mere motiveret for at lytte end jeg, det var trods alt hans kone – ikke min – der havde klædt sig nøgen sammen med tre fremmede mennesker.

Det er mere end fem år siden, at jeg havde en kone. Jeg savner hende nogle gange, men som regel savner jeg hende ikke.

Da selskabet vendte tilbage, var de alle sammen pakket ind i badehåndklæder, og de var en del mere afdæmpede, end da de begav sig på vej. Jeg kunne ikke lade være med at tænke på, at de virkede, som om de delte en hemmelighed.

At der var sket noget, og at de skjulte det.

Men måske var de bare berusede og trætte. Og afkølede. Atlanterhavet i juni ligger langt under de tyve grader. Vi blev der ikke mere end en halv time, efter at de var vendt tilbage. Da Erik og jeg vandrede tilbage langs stranden på vej til vores eget hus, havde han helt klart problemer med at holde sig på benene, og han faldt i søvn, lige så snart vi var kommet hjem, uden så meget som at tage sandalerne af.

Selv føler jeg mig forunderlig klar i hovedet. Analytisk nærmest. Ordene og tankerne har en tydelighed, som de kun kan få om natten. Visse nætter. Havet kan mærkes i mørket derude. Luften er nok omkring de femogtyve grader. Insekter støder mod lampen. Jeg tænder en Gauloise og nipper til dagens sidste glas. Erik sover for åbent vindue, jeg kan høre hans snorken. Han ligger der med godt og vel to liter vin i blodårerne. Klokken er et par minutter over to, det er dejligt endelig at være alene.

Parret Malmgren har et hus i den anden retning, på den anden side af Mousterialshalvøen. Langs kysten her er der nok et halvt hundrede huse i alt, som lejes ud. De fleste af dem ligger naturligvis inde i landet, og måske er det ikke så sært, at tre af husene er lejet af svenskere. Efter hvad Erik fortalte, er husene ikke udlejet gennem det samme bureau, men de andre er stort set lige så nyankomne som vi.

Tre ugers muligt samvær ligger foran os. Det går pludselig op for mig, at jeg sidder og tænker på Anna. Det sker imod min vilje, men der var noget ved hendes nøgne ansigt og hendes våde hår, da de kom tilbage fra svømmeturen. Det og så naturligvis skyldbevidstheden. I Katarinas øjne var der noget andet, en slags længsel.

Jeg skulle naturligvis også have iagttaget Henriks ansigt for at få et kontrapunkt, men sådan gik det altså ikke. Iagttagers rolle er ikke altid så let at opretholde.

Om man lever eller dør, spiller ikke den store rolle, tænker jeg. Jeg ved ikke, hvorfor jeg tænker netop det.

Men fnug, vi er bare fnug i evigheden.

Kommentar, juli 2007

Der er gået fem år.

Det føles både som femten år og som fem måneder. Tidens elasticitet er meget tydelig, alting beror på, hvilket udgangspunkt jeg vælger at betragte tingene fra. Nogle gange kan jeg se Annas ansigt helt tydeligt for mig, som om hun sad lige over for mig i dette rum, og i næste øjeblik kan jeg se disse seks mennesker, mig selv også, højt oppefra; som myrer på stranden, rendende omkring på må og få og i meningsløse piruetter. I evighedens kolde lys – og i havets, jordens og himlens treenighed – fremstår vores for-sømmelighed som næsten lattervækkende.

Som om de egentlig burde have haft lov til at leve videre. Som om end ikke deres død vil have tilstrækkelig vægt og betydning. Men jeg har besluttet mig, og jeg agter at gennemføre det, der er besluttet. Handlinger skal have konsekvenser, ellers løber skabelsen af sporet. Beslutninger skal føres ud i livet, når de en gang er truffet, så behøver man ikke længere overveje dem. At indstifte disse tynde spor af orden i kaos er alt, hvad vi formår. Hele vores pligt som moralske væsener ligger i dette ene.

Og de fortjener det. Guderne skal vide, at de fortjener det.

Det første, der slår mig, er ellers meningsløsheden. Så lidt jeg forstod denne første aften. Seks mennesker i deres huse ved stranden. Jeg kunne have pakket min rygsæk og forladt den smalle kyststrækning allerede dagen efter. Og havde jeg gjort det, ville alt have været anderledes.

Eller også havde jeg aldrig noget valg. Det er jo interessant, at jeg faktisk tænkte den der tanke på restauranten i Bénodet. *Tag livet af hele selskabet, og gå din vej.* Allerede den gang, allerede i det øjeblik var der noget i mig, som forstod, hvad der skulle komme så mange år efter.

Jeg har bestemt mig for, hvem der skal være den første. Rækkefølgen er ikke uvæsentlig.

24. juli – 1. august 2007

1

Vicekriminalkommissær Gunnar Barbarotti tøvede et øjeblik. Derefter låste han sin sikkerhedslås.

Det var ikke normalt. Nogle gange brød han sig ikke engang om at låse døren i det hele taget. Hvis folk vil ind, så kommer de det alligevel, plejede han at tænke, det giver bare en masse unødigt besvær, hvis de også skal bryde døren op.

Muligvis vidnede den slags tanker om en vis defaitisme, muligvis demonstrerede de en bristende tillid til det erhverv, han selv repræsenterede; ingen af delene mente han dog var specielt foreneligt med hans verdensbillede. Men han ville under alle omstændigheder hellere være realist end fundamentalist, selvom der bestemt var indicier, som pegede både i den ene og den anden retning.

Det tænkte han – og undrede sig samtidig over, hvordan spørgsmålet om en dørlås kunne give anledning til så megen porøs teori.

Men det skadede måske ikke, at hjernen var i gang allerede fra morgenstunden? Siden han flyttede ind i sin snævre treværelses lejlighed på Baldersgatan i Kymlinge i forbindelse med sin skilsmisse for fem og et halvt år siden, havde han i hvert ikke haft ubudne gæster – når man ellers så bort fra en og anden dubiøs skolekammerat, som hans datter Sara havde slæbt med. Man skal tro godt om sine medmennesker. Dette princip havde hans optimistiske mor forsøgt at indprente ham, lige siden han blev gammel nok til at være genstand for den slags, og det var naturligvis en leveregel, der kunne være lige så god som så mange andre.

For øvrigt måtte det være en udpræget tåbelig indbrudstyv, der var i stand til at tro, at der var noget værd at stjæle og sælge bag en triviel mahognilamineret dør som denne her. Det var også en slags realisme.

Men nu låste han altså døren både med den almindelige lås og med sikkerhedslåsen. Lejligheden skulle stå tom i ti dage. Hverken han selv eller hans datter ville sætte deres ben i den. Det havde Sara for resten ikke gjort i en måned nu; efter sin studentereksamen i begyndelsen af juni havde hun begivet sig direkte til London og var begyndt at arbejde i en tøjbutik – eller muligvis på en pub, hvilket hun i så fald mørklagde for ikke at bekymre sin far unødigt – sådan var det altså.

Hun var nitten år gammel, og han havde følelsen af at have fået noget amputeret, da hun langsomt begyndte at forlade ham. Meget langsomt. Tanken om, at de nok aldrig mere skulle bo under samme tag, borede sig ind i hans faderhjerne med nogenlunde samme hastighed.

Men der er jo en tid til alting, tænkte Gunnar Barbarotti stoisk og stak nøgleknippet i lommen på sine cowboybukser. Alting under himlen har sin tid.

En tid til at leve sammen, til at skilles og til at dø.

Han var begyndt at læse Bibelen for et halvt år siden på opfordring fra Gud Fader selv, og det var sært, som ord og vers dukkede op i hovedet på ham. Selvom du muligvis ikke eksisterer, kære Herre, plejede han at tænke, så må man medgive, at den Hellige Skrift er en forbandet god bog. I det mindste i passager.

Det plejede Vorherre at være enig i.

Han tog den bløde rejsetaske i den ene hånd, den overfyldte affaldspose i den anden og begyndte at gå ned ad trappen. Følte en spirende glæde i kroppen lige pludselig. Der var noget ved det med at gå ned ad trapper, det havde han tænkt mange gange; noget ved med rimelig god hastighed at bevæge sig ned ad en behageligt rundet trappe – på vej ud i verdens myldrende mangfoldighed. Forholdt det sig ikke sådan, at livets egentlige kerne var bevægelsen? Akkurat sådan en svajende, uanstrengt bevægelse som den her? Eventyret der ventede lige rundt om hjørnet? Lige

præcis i dag var vinduerne i opgangen oven i købet åbne, og højsommeren væltede ind, duften af nyslået græs stak i næseborene, og glade børns latter kunne høres nede fra gården.

Man kunne også høre en pige, der skreg som en stukken gris, men man behøver jo ikke at lytte efter alt det, man hører.

Postbuddet dansede nok tango i sin fritid, for det var ved at tage et meget elegant, baglæns trin, at han undgik at blive væltet af rejsetasken.

“Halløjsa! Nå, så man skal ud at rejse?”

“Undskyld,” sagde Gunnar Barbarotti. “Der fik jeg lidt for meget fart på ... og ja, netop.”

“Til udlandet?”

“Nej, jeg må nøjes med Gotland denne gang.”

“Der er heller ingen grund til at forlade Sverige på denne årstid,” forklarede det usædvanlig snakkelystne postbud og slog ud med hånden mod gården. “Vil du have dagens høst, eller skal jeg bare stoppe det i postkassen, så du slipper for at se på det en tid?”

Gunnar Barbarotti tænkte sig om et øjeblik.

“Lad mig få det. Men ingen reklamer.”

Postbuddet nikkede, bladede i sit bundt og rakte så tre kuverter frem. Barbarotti tog imod dem og stoppede dem ned i yderlommen på rejsetasken, ønskede postbuddet en dejlig sommer og fortsatte ned til udgangen i et noget mere adstadigt tempo.

“Gotland er en perle,” råbte postbuddet efter ham. “De har de fleste solskinstimer i hele Sverige.”

Ja, solskinstimer, tænkte Gunnar Barbarotti, da han havde ladt Kymlinge bag sig og havde fået temperaturen i bilen ned på femogtyve grader. Jeg har intet mod solskinstimer, men hvis det regner ti dage i træk, så vil jeg heller ikke være ked af det.

Det var nemlig en anden slags varme, som var stillet i udsigt, men det kunne postbuddet jo ikke vide noget om ... *og når to ligger sammen, bliver de varme; men hvorledes kan den ensomme blive varm?*

Der kom meget fra Prædikereren i dag, konstaterede Gunnar Barbarotti og så på uret. Klokkeren var ikke mere end tyve minut-

ter i elleve; postbuddet havde været ualmindeligt tidligt på den, måske havde han planer om at tage ud og bade et eller andet sted om eftermiddagen. Barbarotti tænkte, at det var ham vel undt. Kymmen eller Borgasjön. Han undte alle andre mennesker at gøre, hvad de ville i dag. Hvad som helst. Et suk af velbehag undslap ham. Sådan burde alle sukke være, indså han pludselig. Man skal ikke være nødt til at drage et suk, sukkene skulle bare komme af sig selv. Det burde også stå i Prædikeren.

Han betragtede sit ansigt i bakspejlet og opdagede, at han sad og smilede. Ubarberet og en smule slidt så han ud, men smilet kløvede ansigtet næsten fra øreflip til øreflip.

Og hvorfor skulle han ikke også smile? Færgen fra Nynäshamn sejlede klokken fem, vejen virkede lige så fri for biler, som himlen var for skyer, og det var første dag af en længe imødeset rejse. Han øgede farten, stak en cd med Lucilia do Carmo i cd-spilleren og tænkte, at det var en fryd at leve.

Derefter begyndte han at tænke på Marianne.

Og så tænkte han, at det jo i grunden var en og samme tanke.

De havde kendt hinanden i snart et år. Med en vag fornemmelse af, at tiden var gået af led, indså han, at der faktisk ikke var gået længere. De havde mødt hinanden på den græske ø Thasos sidste sommer under helt igennem optimale betingelser – frihed, ansvarsløshed, et fremmed miljø, fløjlsbløde nætter, ægløsning og et varmt Middelhav – og det var ikke blevet ved en ferieflirt. Jeg er ikke den type, der kaster mig ud i ferieflirter, havde Marianne erklæret allerede efter den første aften. Det er jeg heller ikke, havde han tilstået. Jeg aner ikke, hvordan den slags går til, men hvis jeg ser en kvinde i øjnene, så plejer jeg som regel også at gifte mig med hende.

Det havde Marianne syntes lød helt igennem fortræffeligt. Så derfor var de fortsat med at se hinanden derhjemme også. Med jævne mellemrum. To midaldrende, enlige forældreplaneter, plejede han at tænke, der langsomt men sikkert blev trukket ind imod hinanden. Måske var det sådan, det var nødt til at være. Måske

var det sådan, man måtte bære sig ad. En delikat, men målbevidst brobygning, sammensat af lige dele mod og forsigtighed. Marianne boede i Helsingborg og havde to teenagere, han selv hørte til to hundrede og halvtreds kilometer nordligere – i Kymlinge – og havde en datter, der lige var flyttet hjemmefra, og to sønner, som boede et andet sted. Så man kunne nok hævde, at det var en ret lang bro.

Et strejf af dysterhed faldt over ham, da han kom til at tænke på Lars og Martin. Hans drenge. De boede med deres mor uden for København nu, han havde tilbragt to uger sammen med dem i begyndelsen af sommeren, og kunne muligvis se frem til at få én mere engang i august – men følelsen af, at han var ved at miste dem, kunne han ikke slippe. Deres nye papfar hed Torben eller noget i den retning og drev et yogainstitut på Vesterbro; Barbarotti havde aldrig mødt ham, men der var tegn på, at han var en anelse bedre end sin forgænger. Denne havde været et vidunder af en mand lige frem til den dag, hvor han blev ramt af svær sindsforvirring og stak af med et mavedansende bombenedslag fra Elfenbenskysten.

Hvad sagde jeg, havde Barbarotti tænkt dengang, men allerede da havde det føltes som en nedslidt tilfredsstillelse, der for længst havde passeret sidste salgsdato.

Og Lars og Martin havde ikke virket specielt ulykkelige over at være nødt til at bo i Danmark, det kunne han ikke påstå selv med den bedste vilje i verden. Spørgsmålet var snarere, hvorfor han en gang imellem – i et af sin sjæls mest fjerne og lukkede områder – ønskede, at de skulle have det dårligt. Ville den kolde krig med Helena da aldrig høre op? Ville han fortsætte med at stille afblegede, sindssyge skilte op med teksten *hvad var det, jeg sagde?*

Det er mit ansvar at gøre *dem* lykkelige, plejede hun at sige, ikke *dig*. Det gjorde jeg før i tiden.

I en anden del af sjælen vidste han, at hun havde ret. Efter skilsmissen havde Sara valgt at blive boende sammen med ham, og det var hende, han nu sad og savnede. Ikke sin forhenværende kone og heller ikke sine sønner. Hvis man skulle være ærlig. Sara havde reddet ham fra ensomhedens dæmoner i fem år; men nu

var det så bare blevet så meget værre, fordi hun havde forladt ham og havde kastet sig ud i verden.

I hendes sted var Marianne så kommet. Gunnar Barbarotti forstod, at han havde sin lykkestjerne at takke for hende – eller muligvis den muligvis eksisterende Gud, som han med mellemrum indgik gentlemanagtige aftaler med.

Man må vel håbe, at hun fatter, hvilket hul hun skal udfylde, tænkte han. Eller måske var det bedst, hvis hun ikke fattede det, korrigerede han efter en tid. Ikke alle kvinder var begejstrede for at tage sig af midaldrende mænd med behov for hjælp. I det mindste ikke i længden.

Det gik op for ham, at han var ved at tabe modet – fordi det tilsyneladende var så forbandet svært at holde næsen oven vande – og da en rød lampe i det samme begyndte at blinke på instrumentbrættet, svingede han ind på den Statoil-tank, som meget passende dukkede op i det samme.

Benzin og kaffe. Enhver ting til sin tid.

Gotlandsfærgen var ikke så stoppet med mennesker, som han havde frygtet.

Måske skyldtes det, at det var tirsdag. Midt på ugen. Invasionen af badegæster fra hovedstaden var koncentreret til weekenderne, måtte man vel gå ud fra. Gunnar Barbarotti følte en vis taknemmelighed over, at det ikke var i Visby, han skulle tilbringe de ti dage med Marianne. Han huskede med væmmelse en uge i slutningen af sit tidligere ægteskab, hvor han og Helena havde lejet en rasende dyr lejlighed inden for ringmuren på den her årstid. Det havde føltes at bo midt i en havareret forlystelsespark. Skrålende og fuldesyge og kopulerende unge i hver eneste smøge, umuligt at få søvn i øjnene før klokken tre om natten – nej, fy for fanden, havde Gunnar Barbarotti tænkt den gang, hvis det skal kaldes for en livsvigtig turistindustri, så kan de lige så godt bygge kongeslottet om til ølhal og bordel. Så slipper folk da for at tage båden.

Følelsen af afmagt var naturligvis blevet forstærket af, at de havde tre børn at tage vare på, og af at selve ægteskabet var ved

at gå i stykker. Han kunne huske, at de havde givet hinanden en nat hver, hvor de kunne gå ud og slå sig løs; Helena havde taget sin først og var kommet hjem klokken fire om morgenen og havde set ret fornøjet ud; og da han ikke ville stå tilbage for hende, havde han den følgende nat siddet mutters alene på Norderstrand med en kasse øl til klokken halv fem.

Men man måtte da indrømme det. Da han var gået hjem mellem ruiner og roser den morgen, havde byen været smuk, det havde selv han kunnet se. Helvedes smuk.

Da Marianne havde spurgt efter hans erfaringer med Gotland, havde han nøjedes med at fortælle om et par besøg i sin ungdom – på Fårö og ved Katthammarsvik – men havde ikke nævnt den bedrøvelige ferie i Visby.

Og nu var det så Hogrån, det handlede om. Navnet betød stort grantræ, havde hun fortalt; det drejede sig om en lille by inde midt på øen, ikke meget mere end et vejkryds og en kirke, men det var her, Marianne og hendes søster havde deres hus. Arve-gods fra den foregående generation; en lidt besværlig bror var blevet købt ud, og stedet var med garanti fri for enhver form for belastende turisme.

Fordi det lå mere end ti kilometer fra vandet, havde hun forklaret. Nærmeste badestrand lå ved Tofte. Børnene plejede at cykle dertil et par gange om ugen. Selv lod hun som regel være. Og de næste otte dage var der ingen børn overhovedet på tapetet.

Fredfyldt er sådan et slidt udtryk, havde hun også sagt. Det er synd, for fredfyldthed er selve essensen af Gustabo.

Gustaf, der havde givet navn til huset, havde bygget det hvidkalkede hus engang i midten af attenhundredetallet – og da Mariannes far købte det i begyndelsen af halvtredserne, var han så vidt man vidste først og fremmest faldet for det på grund af navnet. Han havde også heddet Gustaf, og de sidste fem år af sit liv – efter at hans kone var død – havde han tilbragt stort set al sin tid her.

Gustaf i Gustabo.

Så her var der alt, hvad man havde brug for. Både vand og el og radio. Men intet fjernsyn og ingen telefon. Du må ikke tage mobiltelefonen med, havde Marianne sagt til ham. Giv naboens telefon-

nummer til dine børn, det er tilstrækkeligt. Det er ikke meningen, at man skal have hele verden brusende omkring sig, når man er i Gustabo. Det har selv mine børn lært at leve med.

Vi plejer faktisk at lytte til Farvandsefterretningerne og Dagens Digt, havde hun tilføjet, det kan de godt lide. Johan har oven i købet tegnet sit eget kort, hvor alle Sveriges fyrårne er markeret.

Han havde efterlevet hendes ønsker. Havde slukket for mobiltelefonen og efterladt den under nogle papirer i handskerummet. Var der nogen, der stjal bilen, så kunne de lige så godt få mobilen med i købet, tænkte han. Og der var hverken sikkerhedslås på det ene eller det andet.

Da færgen begyndte at nærme sig øen, gik han op på dækket og betragtede den velkendte silhuet af byen, der glødede i den nedgående sols sidste stråler. Murtakker, tinder og tårne. Det var næsten smertelig smukt. Han tænkte på, hvad en god ven engang havde sagt: Gotland er ikke bare en ø, den er et helt andet land.

Jeg håber, at hun står og venter, som hun har lovet, tænkte han derefter. Det ville ikke være sjovt at skulle finde en telefonboks for at kunne ringe til ham bonden.

Fandtes der stadigvæk telefonbokse?

Hun stod der.

Solbrændt og sommersmuk. Det kan ikke passe, at sådan en kvinde kan stå og vente på en mand som mig, tænkte han. Det må være en misforståelse.

Men hun slog armene om hans hals og kyssede ham, så antagelig indgik han trods alt i planen.

“Du er så himmelsk smuk,” sagde han. “Du må ikke kysse mig en gang til, for så besvimer jeg.”

“Jeg må se, om jeg kan lade være,” svarede hun og lo. “Det føles ...”

“Ja?”

“Det føles stort på en eller anden måde. At møde en mand, man elsker, på en smuk sommeraften. Når han ankommer med båden.”

“Jooo,” mumlede Gunnar Barbarotti, “selvom jeg måske kender til noget, der er endnu bedre.”

“Hvad da?”

“At ankomme med båden og blive modtaget af en elsket kvinde. Ja, du har ret, det er stort. Man burde gøre det hver eneste aften.”

“Det er skønt at være så gammel, at man også har tid til at stoppe op og indse det.”

“Nemlig.”

Gunnar Barbarotti lo. Marianne lo. Derefter stod de tavse og så på hinanden en tid. Han følte, hvordan noget vådt og varmt begyndte at vokse bag hans strubehoved. Han rømmede det væk og blinkede et par gange.

“For pokker, hvor er jeg taknemmelig for, at jeg har mødt dig. Her, jeg har en gave til dig.”

Han fandt den lille æske med smykket frem, som han havde købt. Intet specielt. Bare en lille rødgul sten i en guldkæde, men hun åbnede omgående æsken med ivrige fingre og hængte smykket om halsen.

“Tak. Jeg har også noget til dig, men det må vente, til vi kommer hjem.”

Hjem, tænkte Gunnar Barbarotti. Og så lød det oven i købet, som om hun mente det.

“Jamen, skal vi så køre?”

“Hvor har du bilen?”

“Herude på parkeringspladsen naturligvis.”

“Fint. Kør mig så til verdens ende.”

Og lad mig blive der til alle tider, tilføjede han for sig selv. Den slags aftener kan forvandle en grisehandler til digter.

Gustabo lå midt i ingenting. I det mindste føltes det sådan, da de ankom langt ud på skumringen. Gunnar Barbarotti indså, at han ikke ville have været i stand til selv at finde vejen. Måske kunne han finde tilbage til Visby, men ikke omvendt. Da Marianne svingede ind gennem åbningen i en stenmur efter knap en halv times kørsel, havde han en behagelig følelse af ikke at have den mindste

anelse om, hvor i verden han befandt sig. Hun stoppede ved siden af en stor syrenbusk, og så steg de ud af bilen. En udendørslampe oplyste gavlen på det hvidkalkede stenhus, et gennemsigtigt sommermørke var begyndt at sænke sig over en græsplæne med et par knudrede frugttræer og en klynge ribsbuske, stilheden føltes næsten, som om den var levende.

“Velkommen til Gustabo,” sagde Marianne. “Ja, sådan ser her ud.”

I samme øjeblik slog en kirkeklokke to slag. Gunnar Barbarotti kiggede på sit armbåndsur. Halv ti. Derefter drejede han hovedet i den retning, som Marianne pegede.

“Kirken midt i byen. Og vi er naboer til kirkegården. Jeg håber ikke, at du har noget imod det.”

Gunnar Barbarotti lagde armen om hendes skuldre.

“Og der har vi køerne.”

Hun pegede igen, og han opdagede dyrene nogle meter væk. Tunge, pustende silhuetter på den anden side af stenmuren.

“De går ude hele døgnet på denne tid af året. Bonden går ud på marken og malker dem i stedet for at tage dem indenfor. Jo, der er ligesom fire verdenshjørner også her. Kirken ligger mod øst, og køerne græsser mod nord. Mod vest har vi verdens guleste rapsmark, den kan du se i morgen, og mod syd har vi skoven.”

“Skoven?” sagde Gunnar Barbarotti og så sig omkring. “Kalder du det der for en skov?”

“Otteogtres løvtræer,” forklarede Marianne. “Eg, bøg og blodbøg. Det ene træ ædlere end det andet og de fleste mere end hundrede år gamle. Nej, nu går vi ind. Jeg håber, at du har holdt, hvad du lovede.”

“Hvad tænker du på?”

“At du ikke har siddet og stoppet en masse i dig på færgen. Jeg har noget i ovnen, og jeg har åbnet en flaske vin.”

“Jeg har ikke spist så meget som en vingummibamse,” forsikrede Gunnar Barbarotti.

Han vågnede og så et mildt dæmringslys sive ind gennem de tynde gardiner. Gardinerne bevægede sig svagt i vinden, og en

mættet duft af sommermorgen sneg sig ind gennem det åbne vindue. Han drejede hovedet og betragtede Marianne, der lå tungt sovende på maven ved siden af ham med ryggen nøgen helt ned til taljen og det store, kastanjebrune hår spredt som en udslået vifte over puden. Han rakte ud mod sengebordet og fandt sit armbåndsur.

Halv fem.

Han kunne huske, at han havde kastet et blik på uret, da de var færdige med at elske. Kvart over tre.

Tiden var altså nok ikke inde til at stå op og give sig i kast med en ny dag.

Men det her var heller ikke en stund, som man uden videre kunne blunde væk, tænkte han. Han slog lagenet til side, stod forsigtigt op og listede ud i køkkenet. Drak et par slurke vand direkte fra hanen.

Man kunne jo lige så godt tisse af, når man nu alligevel var oppe, nåede han frem til og fortsatte ud på gårdspladsen. Blev stående en tid og vrikkede lykkeligt med tærerne i det dugvåde græs. Her står jeg lige nu, tænkte han. Splitternøgen. Lige her og nu. I sommernatten ved Gustabo. Bedre end det her bliver det aldrig.

Det føltes storslået. Næsten mere storslået end at ankomme med båden, og han besluttede sig for, at han aldrig ville glemme dette øjeblik. Betragtede morgenrøden over kirkegården en tid og gik så over til den ædle skov og tissede. Dukkede sig for en flagermus, som susede forbi. Tænkte, at det dog var forunderligt; var det ellers ikke sådan, at flagermusene kun fløj i skumringen?

Fortsatte langs stenmuren og blev stående lidt og kiggede i den anden retning.

Køerne. Rapsmarken.

Kom til at fryse og gik ind igen. Så sig om i den stilrene enkelhed. Hvidkalkede vægge og brunt træ. Ikke andet. Opdagede sin rejsetaske, der stod ved siden af bænken i køkkenet. Stadigvæk uåbnet. Noget hvidt stak op af yderlommen. Han gik rundt om spisebordet og indså, at det var de tre breve, han havde fået af det snakkesalige postbud, da han tog hjemmefra dagen før. Han

tog dem op og kiggede på dem. To af dem var efter alt at dømme regninger, den ene fra Telia, den anden fra hans forsikringselskab. Han stoppede dem tilbage.

Det tredje brev var håndskrevet. Hans navn og adresse prentet i sort med kantede, lidt kluntede, store bogstaver. Ingen afsender. Et frimærke med et billede af en sejlbåd.

Han tøvede et sekund. Derefter fandt han en køkkenkniv i en skuffe under køkkenbordet og sprættede kuverten op. Trak et dobbeltfoldet ark papir ud og læste.

HAR TÆNKT MIG AT TAGE LIVET AF ERIK BERGMAN.
SÅ MÅ DU JO SE, OM DU KAN STOPPE MIG.

Han hørte Marianne mumle noget i søvne inde fra soveværelset. Mens han stirrede på teksten.

Slangen i paradiset, tænkte han.